

Amics de la Sardana

de l'Agrupació
Excursionista Atalaia

VILANOVA I LA GELTRU ✱ JULIOL DEL 1.970

La sardana; ball endimoniat

Explica Ferran Soldevila, l'il·lustre historiador, professor universitari i arxiver de la Corona d'Aragó, que a la Biblioteca de la Universitat de Barcelona hi ha un manuscrit del segle XVII, on, sota el títol de "La verdad defendida", un tal Onofre de Selma, català resident a Castella des de feia més de trenta anys, mostra la seva indignació, una vegada retornat al seu país —ell que tenia en gran concepte la reserva i modèstia de les dones catalanes— perquè elles entraven i sortien de casa com si res, s'asseien en cadires en lloc de fer-ho en catifes i coixins, com feien les castellanes, anaven als saraus i ballaven amb llur parella sense ni ruboritzar-se, i, a més, perquè en els saraus "es trobaven allí homes i dones, tan revolts i confosos en el seu ball endimoniat de cerdanes (el nom primitiu de la nostra dansa) que era horror i escàndol de veure'ls ajuntats de les mans, parlant..."

Evidentment que el pobre Onofre, si vivia ara, es tiraria al pou perquè la sardana és més ballada, ho és amb més desinvoltura, per tant amb més goig i naturalitat i l'horror i l'escàndol l'hauria de reservar per a altres exhibicions, públiques o no. El que passa és que el pobre Onofre ja es devia haver contaminat de la mentalitat imperant al Centre que és típica de tancament, ahir i avui, al món de les idees i dels fets. Ací, ja tres-cents anys enrera, hi trobava un ambient de

diàleg, d'obertura, de convivència, de joventut, de dinamisme. I joves i noies, homes i dones en són un bon signe, donant-se les mans i gaudint del trobament i de l'aproximació, personal i col·lectiva.

No ho hem de perdre; ans, al contrari, acréixer-ho. Aquest signe d'obertura del qual és símbol la sardana, ha d'anar en augment, perquè és evident que podem ballar sardanes i ésser terriblement individualistes i egoistes, però, es vulgui o no, sempre serà un fet innegable en el qual entra l'acceptació i la donació als altres. L'Onofre estava horroritzat i escandalitzat perquè venia d'un poble on això no era pensable. Més motiu per pensar que a l'interior de la persona i de la família regni el tancament i el predomini del "jo".

Quan anem a ballar sardanes anem a disfrutar com a joves, com a homes, com a ciutadans.

Com a joves, gaudim de la presència dels nois i noies que són al nostre voltant, i és just que així sigui, i de la seva conversa i del goig de contemplar aquells cossos que saben donar tota una harmonia als seus membres i es converteixen en art plàstica vivent.

Com a homes, perquè enmig del bell esplai hi ha el gaudi de l'esperit, amb una art musical digníssima, a l'aire lliure, com cap poble del món ha sabut fer.

Com a ciutadans, perquè la sardana és,

L'APLEC DE BRAFIM

El dilluns de la Pasqua granada passada anàrem a l'Aplec d'aquesta simpàtica població, propera a Valls. Erem una bona colla de vilanovins, amics tots de la sardana. Uns, la majoria, amb un autocar, que, de tan gros, semblava un quillat; els altres, amb cotxes particulars. Allí, a l'empar de l'Ermita de Loreto, airejada, dominant una plana, bella obra, curiosament mantinguda, més digna si cal per pertànyer a una localitat petita, passàrem un bell dia, alegroi, plé de l'amistat de gent de diverses contrades.

Més que de la ballada, però, volem fer esment del concert, perfecte en tots sentits, que, al capvespre, ens oferiren, al temple parroquial, quinze Agrupacions corals i Orfeons, de pobles d'aquells contorns, perquè ell era un digne punt final a la manifestació col·lectiva. Era —i és— un punt de meditació.

Quinze grups, amb més de cinc-cents cantaires són uns fets constants i sonants d'una voluntat d'art i d'una manifestació ciutadana pulcra portades a cap precisament per gent, jove quasi tota, que té consciència d'haver de dir quelcom necessari per a satisfer exigències d'esperit. Vol dir una vibració conscient i una connexió

amb les realitats, invisibles avui per avui, a simple vista, del país.

Unes setmanes abans, una altra trobada de Corals es produïa a L'Almúnia, totes elles del Penedès, entre elles, una de la nostra ciutat. Uns dies anteriors, encara, a Granollers, hi havia la cinquena trobada de Corals infantils de Catalunya, amb l'esplet de quatre mil infants (entre ells també l'actuació de la Coral vilanovina «L'Estrop»), que aprenen d'entrar a la vida responsable, a través de la cançó, que atreu i que arrela. I així podríem dir d'altres llocs de Catalunya.

Veritablement, la dansa i la cançó són bon exponent d'un poble que camina cap a la represa de la consciencització de la idea i de la vivència de comunitat. Aquets moments nostres, si bé tan embolcallats per un aire materialista, «de consum», que domina l'ambient, tenen tota l'aroma d'una segona Renaixença de catalanitat, que deixa, n'estem segurs, enrrera la que s'esdevingué fa quasi un segle.

Tot, quan és portat a cap amb perfecte coneixement, amb aptitud, amb generositat, amb amor, és bo per enlairar el poble i per fer-lo aprofundir en l'essència del seu viure.

La sardana; ball endimoniàt

(Ve de la pàg anterior)

si ho sabem mirar bé, una escola on aprenem, elementalment, però també vitalment la ciència i l'art d'admetre'ns de comprendre'ns. I això és molt.

El pobre Onofre no ho sabia veure tot això. Però ara ho veiem molt clar. Sobre tot quan tant ens han volgut endinsar en l'ambient de quedar-nos dintre nostre, que és com dir sense ni nosaltres mateixos.

Tal com diu el mateix escriptor Soldevila, cal que els qui estimen la sardana intensifiquin llur devoció i fidelitat. Com a mínim, per aconseguir un factor molt pràctic: el contrast. A fi que tothom tingui davant els ulls, quan tant regna el mal gust i la baixesa, una visió de bellesa i un comportament humà que la secundada.

Tu, noia i noi, principalment, jo i l'altre, i el de més enllà, tots hi tenim la paraula. Encara que l'amic Onofre, des del sepulcre, hagi de ruboritzar-se veient que ens donem al ball endimoniàt.

VOLEM EL CATALA A L'ESCOLA

Comunica OMNIUM CULTURAL en unes fulles impreses que les adhesions que es reben de tot Catalunya a la sol·licitud que ha fet al Ministre d'Educació i Ciència per a l'ensenyança de la nostra llengua a tots els graus de l'ensenyament va essent cada dia més nombrosa. En aquest moments ja passen de 2500 les entitats que s'hi han adherit. Veritablement, és un plebiscit!

De Vilanova hi ha l'adhesió de les següents entitats:

Foment Vilanoví

Cercle Artístic de Vilanova

Societat Coral «La Unió Vilanove-

sa»

Pòsit de Pescadors

Agrupació Excursionista Talaia

Amics de la Sardana

Associació d'Ex-alumnes Escola

Pia

Cine Club Vèrtice

Penya Barcelonista Vilanova

Escola Activa de Pares

Societat de Pesca en canya «La Gavina»

Mutualitat Ntra. Sra. de Montserrat

Centre Obrer d'Acció Catòlica

Cooperativa Vilanovina de Consum

Agrupament Escolta Enric C. Ricart (nois)

Agrupament Escolta Edelweis (noies)

Col·legi Sant Bonaventura (franciscans)

Acadèmia Almi

Acadèmia Soler

Acadèmia Carbonell

CURSET.— Tal com anonciàvem en la darrera circular, s'està celebrant el curset de sardanes que té lloc en el local de l'A. E. Talaia.

Es nombrosa l'assistència de nois i noies cursetistes que volen aprendre a ballar correctament la nostra dansa. Podem qualificar d'un èxit més en pro de la sardana.

L'ORFEO CATALA A L'ALGUER.

— Del 17 al 27 d'agost, l'Orfeó Català farà un creuer mediterrani, amb la col·laboració d'Omnium Cultural i «Amics de l'Alguer». També hi pren part l'Agrupació Cultural Folklorica de Barcelona amb un grup de sardanistes.

Visitarà Palma de Mallorca, Maó, L'Alguer i Càller. Donarà dues audicions d'«El Pessebre», de Pau Casals, a Palma. A cadascun dels altres llocs també donarà un concert.

Aquest viatge del nostre Orfeó, una destacada efemèride dintre el seu historial, és una autèntica ambaixada per terres de parla catalana del Mediterrani.

Fa deu anys que, després de segles de silenci i d'allunyament, els catalans visitaven la ciutat d'Alguer, la qual, malgrat pertànyer a l'illa de Sardenya, italiana, per tant, continua emprant la llengua nostra i hi és viva i puixant. Durant aquests deu anys s'ha fet una gran feina. Poetes i prosistes del Principat i algeresos s'han posat en contacte, estudiants de l'illa vénen a estudiar a Barcelona, les biblioteques d'aquella ciutat s'omplen de llibres catalans, es donen cursos de llengua.

Ara, el viatge de l'Orfeó i acompanyants, donarà sens dubte, una embranzida a aquests lligams, que són testimoni de la nostra voluntat d'estima.

FELICITACIO.— Hem rebut carta del Sr. Jaume Vilalta, de Barcelona, historiador de la sardana, el qual ens felicita per la publicació d'aquest nostre Butlletí, un dels pocs que es publiquen amb aquesta finalitat, fet que és possible gràcies a la col·laboració de tots els amics de la sardana de Vilanova. Gràcies, des d'ací, al Sr. Vilalta per la seva gentilesa, a qui obrim, de bat a bat, les portes, sempre que vulgui escriure a les nostres planes sobre la història de la nostra dansa. Ens en sentirem molt contents.

Ferretería

Albá

Rambla Caudillo, 46
Teléfono 893 04 89

Teixits
i
Confeccions

La Rosa

Perfumeria
Merceria
Novetats

maria rosa

Santa Eulàlia, 5
Vilanova i la Geltrú

Sastreria
Gonell

un nom,
una garantia

CONFECCIO RAPIDA y ACURADA

Rbla. del Caudillo, 100
Tel. 893 05 32
Vilanova i la Geltrú